2024/2359

10.10.2024

EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING (EU) 2024/2359

af 11. april 2024

med bemærkningerne, der er en integrerende del af afgørelsen om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet for ren luftfart for regnskabsåret 2022

EUROPA-PARLAMENTET,

— der henviser til sin afgørelse om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet for ren luftfart for regnskabsåret 2022,

— der henviser til forretningsordenens artikel 100 og bilag V,

— der henviser til udtalelse fra Transport- og Turismeudvalget,

— der henviser til betænkning fra Budgetkontroludvalget (A9-0087/2024),

A. der henviser til, at fællesforetagendet for ren brint (CH), beliggende i Bruxelles, blev oprettet i november 2021 ved forordning (EU) 2021/2085 ([1]) (»den enkelte basisretsakt«) under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031; der henviser til, at fællesforetagendet for ren brint erstattede og efterfulgte fællesforetagendet med henblik på gennemførelsen af det fælles teknologiinitiativ om luftfart, som blev oprettet i december 2007 under det syvende rammeprogram for forskning for en periode på ti år ([2]) (Clean Sky 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024 ([3]) (Clean Sky 2);

B. der henviser til, at fællesforetagendet for ren luftfart er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på forskning og innovation med henblik på omstilling af luftfarten, så der kan sikres en bæredygtig og klimaneutral fremtid;

C. der henviser til, at de stiftende medlemmer af fællesforetagendet er Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, og de organisationer fra luftfartssektoren, der er opført i bilag I til den fælles basisretsakt; der henviser til, at fællesforetagendet for ren luftfart desuden har associerede medlemmer, der er udvalgt gennem indkaldelser af interessetilkendegivelser;

D. der henviser til, at fællesforetagendet i sine årsregnskaber bør give relevante oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau med henblik på at øge gennemsigtigheden; der henviser til, at fællesforetagendet for hvert program, som det opererer under, frem til årets udgang bør fremlægge alle relevante oplysninger pr. medlemskategori, herunder de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program, omfanget af de modtagne bidrag og omfanget af de retlige forpligtelser; der henviser til, at fællesforetagendet fortsat bør forbedre gennemsigtigheden;

Budgetmæssig og økonomisk forvaltning

1. noterer sig på baggrund af Revisionsrettens beretning, at fællesforetagendets årsregnskab for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser i nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt; bemærker, at de underliggende transaktioner i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige;

2. roser lanceringen af programmet for ren luftfart (»Clean Aviation-programmet«) i 2022 og fællesforetagendets rolle i forbindelse med udviklingen af innovative teknologier til reduktion af flyemissioner og støj;

3. bemærker, at fællesforetagendets endelige disponible budget for 2022, herunder genopførte uudnyttede bevillinger fra tidligere år, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til næste år, omfattede 411,2 mio. EUR (i forhold til 182,6 mio. EUR i 2021) i forpligtelsesbevillinger og 415,3 mio. EUR (i forhold til 189,9 mio. EUR i 2021) i betalingsbevillinger;

4. bemærker, at ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget i høj grad afhænger af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer; bemærker, at fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022, og at budgettet for 2022 derfor omfatter forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt for 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger;

([1]) Rådets forordning (EU) 2021/2085 af 19. november 2021 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa og om ophævelse af forordning (EF) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 og (EU) nr. 642/2014 (EUT L 427 af 30.11.2021, s. 17).
([2]) Rådets forordning (EF) nr. 71/2008 af 20. december 2007 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky (EUT L 30 af 4.2.2008, s. 1).
([3]) Rådets forordning (EU) nr. 558/2014 af 6. maj 2014 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky 2 (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 77).

5. bemærker, at de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (Unionen og private medlemmer) i fællesforetagendets årsregnskab for 2022 afviger betydeligt fra hinanden; noterer sig, at dette skyldes, at Unionens kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret; opfordrer fællesforetagendet til at gøre noget ved forskellen mellem de bogførte kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side ved at give information om fællesforetagendets medlemmers retlige forpligtelser ved årets udgang; glæder sig over fællesforetagendets tilsagn om fuldt ud at adressere problemet i årsregnskabet for det efterfølgende år;

6. bemærker med hensyn til Horisont 2020-programmet, at fællesforetagendet ved udgangen af 2022 fuldt ud havde indgået forpligtelser for 1 716 mio. EUR af Unionens maksimale bidrag til operationelle omkostninger til underskrevne tilskudsaftaler under programmet, og at ca. 70,1 mio. EUR (eller 4,1 %) af dette forpligtede beløb stadig skal betales i de kommende år for projekter, der endnu ikke er afsluttet; bemærker endvidere, at de private medlemmer retligt havde forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter på 968,3 mio. EUR og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 1 223,1 mio. EUR, dvs. 101,6 % af minimumsmålet på 2 154,9 mio. EUR; noterer sig endvidere, at disse forpligtede beløb blev rapporteret fuldt ud ved udgangen af 2022;

7. bemærker med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter, at fællesforetagendet ikke modtog nogen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020; bemærker, at gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter var på 78 % (sammenlignet med 2021: 83 %);

8. bemærker, at de tekniske aktiviteter i et betydeligt antal igangværende Horisont 2020-projekter blev forsinket eller måtte reduceres på grund af covid-19 og angrebskrigen mod Ukraine, og at disse projekter derfor måtte ændres eller forlænges, og at de endelige betalinger blev udsat til 2023;

9. bemærker med hensyn til Horisont Europa, at Kommissionen i 2022 ydede kontantbidrag på 178 mio. EUR, og at fællesforetagendet næsten fuldt ud anvendte det operationelle bidrag på 176 mio. EUR til forfinansieringsbetalinger i forbindelse med de første tilskudsaftaler, der blev indgået under dette program;

10. bemærker, at gennemførelsesgraden for fællesforetagendets administrationsbudget (afsnit 2) ved udgangen af 2022 var lav, nemlig 54 %; noterer sig på baggrund af fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning, at dette hovedsagelig skyldtes, at der i sidste kvartal af 2022 blev leveret IT- og kommunikationstjenester, som skulle betales i 2023, samt lavere omkostninger til de tjenester, Kommissionen leverede;

Udbud og personale

11. noterer sig på baggrund af den konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, at fællesforetagendet i 2022 offentliggjorde to åbne udbudsprocedurer, hvoraf den første blev iværksat for at dække dets egne behov, og den anden blev iværksat på vegne af seks fællesforetagender som et interinstitutionelt udbud (forvaltede IT-tjenester); bemærker endvidere, at fællesforetagendet i begyndelsen af 2022 tildelte og underskrev elleve interinstitutionelle rammekontrakter om kommunikationstjenester som et resultat af den interinstitutionelle åbne udbudsprocedure, der blev iværksat på vegne af tre fællesforetagender i 2021;

12. glæder sig over fællesforetagendets første åbne indkaldelse af forslag, som resulterede i 19 tilskudsaftaler ved årets udgang til et samlet beløb på 654 mio. EUR til tre nøgleområder: regionale hybride elektriske luftfartøjer, brintdrevne luftfartøjer og ultraeffektive kort- og mellemdistance luftfartøjer; noterer sig, at indkaldelsen af forslag omfattede 14 emner, der dækkede 13 innovationsaktioner og én koordineringsstøtteaktion; bemærker, at der blev udvalgt i alt 244 deltagere i 24 forskellige lande;

13. glæder sig over de 20 projekter, der har til formål at styre luftfarten i retning af en bæredygtig fremtid; bemærker, at indkaldelsen af forslag har samlet en bred vifte af offentlige og private partnere, forskningscentre og den akademiske verden for at finde virkningsfulde løsninger, der kan levere bæredygtige luftfartøjer og sikre en klimaneutral fremtid for luftfarten med et budget på 654 mio. EUR i tilskud fra Unionen;

14. bemærker, at fællesforetagendets stillingsfortegnelse for 2022 indeholdt i alt 44 vedtægtsomfattede medarbejdere (midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter) med 40 stillinger besat ved udgangen af 2022; bemærker, at de to stillinger som udstationerede nationale eksperter ikke blev besat, fordi stillingsfortegnelsen for 2023 kun omfatter 41 stillinger og ingen udstationerede nationale eksperter;

Forvaltnings- og kontrolsystemer

15. noterer sig med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne, at Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovations (GD RTD's) fælles revisionstjeneste udførte de efterfølgende revisioner; bemærker med hensyn til Horisont 2020-udgifter (afregninger og endelige betalinger), at fællesforetagendet rapporterede en repræsentativ fejlforekomst på 1,6 % og en restfejlfrekvens på 0,4 % ([4]), og at der endnu ikke er foretaget efterfølgende revisioner af Horisont Europa-programmet, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024;

16. bemærker, at Revisionsretten med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede en tilfældigt udvalgt stikprøve på støttemodtagerniveau af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022 ([5]); bemærker, at Revisionsretten i ét tilfælde konstaterede og kvantificerede en alvorlig fejl, der skyldtes overanmeldelse af personaleomkostninger, idet støttemodtageren indsendte en omkostningsanmeldelse, der var baseret på budgetterede personaleomkostninger;

17. glæder sig over, at fællesforetagendet ved udgangen af 2022, til trods for de specifikke risikoforhold, der gør sig gældende for fællesforetagendet, havde udviklet og indført en fuldstændig risikobaseret tilgang til forudgående kontrol i overensstemmelse vejledningen fra Kommissionens GD RTD's fælles gennemførelsescenter; bemærker, at fællesforetagendet for at kunne gøre dette identificerede de mest relevante risikokriterier og på grundlag heraf udformede en risikobaseret tilgang til overvågning; bemærker, at en sådan tilgang gjorde det muligt for fællesforetagendet at vurdere risikoniveauet for hvert projekt og hver støttemodtager i de vigtigste faser af projektgennemførelsen såsom udarbejdelse af tilskudsaftaler, ændring af tilskudsaftaler, rapportering og betaling; bemærker i den forbindelse, at fællesforetagendet også udarbejdede interne retningslinjer for sin risikobaserede tilgang og uddannede og vejledte sine medarbejdere i korrekt og konsekvent anvendelse af retningslinjerne;

18. bemærker, at Revisionsrettens detaljerede analyse af en stikprøve af fællesforetagendernes tilfælde af styrket overvågning afslørede flere svagheder, som forhindrede effektiv og produktiv overvågning; bemærker, at advarslen om styrket overvågning ved udløbet af den fastsatte frist hverken blev fornyet eller ophævet, og at risikoniveauet ikke blev revurderet af medarbejderen efter gennemførelsen af kontrolforanstaltningerne;

19. er enigt med Revisionsretten i, at fællesforetagendet bør sikre, at alle foranstaltninger vedrørende styrket overvågning ledsages af specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende de konstaterede risici, og at der foretages opfølgning inden for en forud fastsat frist;

20. understreger ligesom Revisionsretten, at vigtigheden af, at fællesforetagendet indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, er øget under Horisont Europa;

21. understreger, at støttemodtager- og/eller projektstrukturen i fællesforetagendet er blevet ændret betydeligt under Horisont Europa-programmet, hvilket f.eks. gælder forøgelsen af antallet af små og mellemstore virksomheder, nye aktører og større konsortier samt kravet om kun at anvende åbne indkaldelser af forslag til Horisont Europa-aktiviteter, og at de risikofaktorer, der blev konstateret i tidligere programmer, derfor muligvis ikke længere er relevante, og nye risikofaktorer kan opstå;

22. glæder sig over, at fællesforetagendet for ren luftfart i september 2022 blev stiftende medlem af alliancen for nulemissionsluftfart (Alliance for Zero-Emission Aviation) (AZEA), som samler offentlige og private interessenter fra hele luftfartssektoren med henblik på at støtte udrulningen af brintdrevne og elektriske luftfartøjer;

23. noterer sig Clean Sky 2-programmets overgang til gennemførelsesfasen og anerkender den øgede arbejdsbyrde i 2022 som følge af samtidig forvaltning af flere Clean Sky 2-projekter sideløbende med lanceringen af programmet for ren luftfart;

24. bemærker en uafhængig undersøgelse, der afslører en anslået socioøkonomisk fordel for Europa på 8,6 mia. EUR fra Clean Sky 2-programmet; fremhæver endvidere undersøgelsens konklusioner om, at den strategiske forsknings- og innovationsdagsorden under programmet for ren luftfart både er »modstandsdygtig« og »egnet til formålet«; påpeger, at dette også ville gælde i forbindelse med en lang række mulige økonomiske scenarier, potentielle udviklinger og strukturelle ændringer af luftfartssystemet;

25. opfordrer til, at integration af forsknings- og innovationsværdikæder inden for klimaneutral luftfart, herunder den akademiske verden, forskningsorganisationer, industrien og SMV'er, udvides og fremmes ved at udnytte synergier med nationale og europæiske programmer, og at udbredelsen af brancherelaterede kvalifikationer i hele værdikæden samtidig fremmes;

([4]) Clean Aviation Joint Undertaking 2022 Consolidated Annual Activity Report, kapitel 4.1.1.

([5]) Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

26. bemærker, at Revisionsretten rent faktisk ikke fastsætter en tidsfrist for »bemærkningerne« i årsberetningen om fællesforetagenderne; bemærker, at Revisionsretten følger op på disse bemærkninger hvert år ved at vurdere deres status som »udestående« eller »afsluttet«;

27. bemærker, at to af Revisionsrettens tre bemærkninger (én i 2020 og to i 2022) er afsluttet; bemærker, at den udestående bemærkning vedrører anvendelsen af vikarer, hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes begrænsningerne i den faste stillingsfortegnelse og den arbejdsbyrde, som var en konsekvens af den parallelle gennemførelse af Horisont 2020- og Horisont Europa-programmerne.